

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Загальноуніверситетська кафедра світової літератури та культури
імені проф. О. Мішукова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Завідувач кафедри
Ніна ІЛЬІНСЬКА
“10” лютого 2020 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
ОК 19 ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ
ЛІТЕРАТУРИ (XX СТ.)**

Спеціальність:

- 014 Середня освіта (мова і література українська)
- 014 Середня освіта (мова і література українська, англійська)

Факультет української філології та журналістики

2019-2020 навчальний рік

Робоча програма з історії зарубіжної літератури (XX ст.) для студентів спеціальності:

014 Середня освіта (мова і література українська)

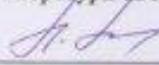
014 Середня освіта (мова і література українська, англійська)

Розробник: Клімчук О.В., доцент кафедри світової літератури та культури імені проф. О. Мішукова, кандидат філол. наук, доцент.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри світової літератури та культури імені проф. О. Мішукова

Протокол № 5 від « 10» лютого 2020 р.

Завідувач кафедри світової літератури та культури імені проф. О. Мішукова

_____ (Ніна ЛЬІНСЬКА)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: денна форма навчання – 2 заочна форма навчання – 1,5	Галузь знань 01. Освіта/Педагогіка	Нормативна	
	Спеціальність 014 Середня освіта (мова і література українська) 014 Середня освіта (мова і література українська, англійська)		
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Загальна кількість годин: денна форма навчання – 60 заочна форма навчання – 45		Семестр	
		6-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Ступінь вищої освіти: бакалавр	Лекції	
		16 год.	6 год.
		Семінарські	
		14 год.	4 год.
		Самостійна робота	
30 год.	35 год.	Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:
для денної форми навчання – 50% / 50%, для заочної форми навчання – 22% / 78%

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури ХХ ст.» є ознайомлення з найвищими досягненнями літератури та культури, формування системи знань з історії зарубіжної літератури ХХ ст., вивчення її художньої своєрідності, умов виникнення та розвитку; вивчення процесів та тенденцій у літературній творчості провідних митців з урахуванням їх індивідуальних та національних особливостей.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Історія зарубіжної літератури (ХХ ст.)» є:

Теоретичні:

- поширення наукового кругозору студентів та поповнення його новою літературознавчою термінологією;
- засвоєння теоретичних знань щодо вивчення своєрідності естетичних ідей різних літературних напрямів у європейській та російській літературах;
- вивчення закономірностей та відмінностей, що визначили сучасну літературну ситуацію;
- аналіз проблеми взаємодії теоретичних моделей і художньої практики в літературі кінця 19- початку століття.
- теретично підготовка до проведення занять у школі по вивченню особливостей творчості письменників межі 19-20 століть з урахуванням належності їх творів до різних літературно-естетичних шкіл та напрямів

Практичні:

- знайомство з видатними письменниками епохи, їх творчості та художнього методу;
- опанування методами аналізу поетичних та драматичних творів модерністської естетики
- висвітлення актуальних проблем, тем, мотивів періоду літератури, що вивчається.

Загальні компетентності (ЗК)

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Фахові компетентності (ФК)

Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, культурного кругозору учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.

Здатність критично осмислювати нові художні тенденції, використовувати фахові знання з літератури, уміння й навички в галузі порівняльного літературознавства для аналізу літературного процесу.

Програмні результати навчання (ПРН)

Знає провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.

Розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства. Використовує гуманістичний потенціал української літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Вступ. Основні тенденції розвитку зарубіжної літератури перехідної доби кінця XIX – початку XX століття. Загальна характеристика перехідної доби “переоцінки цінностей”. Філософсько-культурне підґрунтя декадансу і модернізму (А.Шопенгауер, Ф.Ніцше, А.Бергсон, З.Фройд). Зміна картини світу і концепції людини, взаємозв’язків між мистецтвом та реальністю, строкатість, мозаїчність та “дифузність” художніх систем на “зламі” століть як типологічна ознака перехідності. Формування нових художніх напрямів і течій, їх загальні естетичні принципи, видатні представники іонаціональних літератур. Співвідношення декаданс – модернізм – авангард. Типологічні паралелі кризових рубежів XX і XXI століть. “Предпостмодерністський” комплекс у модерністській культурній парадигмі.

Тема 2. Реалізм і натуралізм. Позитивізм як загальна філософська основа двох літературно-естетичних напрямів. Особливості розвитку реалізму на межі XIX – XX віків, його оновлення, взаємовплив модернізму і реалізму, продовження “життя” роману, актуалізація “малих” жанрів, зокрема новелістики (Т.Манн, І.Бунін, Дж.Голсуорсі, А.Купрін, Гі де Мопассан). Основні представники реалізму в іонаціональних літературах. Діяльність Е.Золя – засновника теорії натуралізму, її основні положення (сцієнтизм, біологічна і соціальна детермінованість, документалізм, об’єктивізація оповіді), жанри (“експериментальний роман”, фізіологічні етюди, фізіологічні нариси). Типологічні зв’язки реалізму і натуралізму.

Тема 3. Реалістичні тенденції в європейській “новій драмі”. (“драма ідей” Г.Ібсена, “драма-дискусія” Б.Шоу, ліро-психологічна драма А.Чехова). Г.Ібсен – засновник “нової драми”. Періодизація творчості драматурга, її три основні етапи (романтичний, реалістичний, символістичний). Реалізм філософсько-драматичних поем “Бранд” і “Пер Гюнт”. Проблема особистості, неоромантичні і фольклорно-міфологічні тенденції в п’єсах. Новаторство драматурга. Реалістична соціально-психологічна драма ідей Г.Ібсена (“Ляльковий дім”, “Привиди”). Ретроспективна композиція, особливості конфлікту, символіка, новий персонаж, відкритий фінал.

Тема 4. Трансформація принципів “нової драми” у творчості Б.Шоу. Філософські й естетичні погляди письменника (“Сутність ібсенізму”). Національна компонента його драматургії: кризи вікторіанства як системи духовних та естетичних цінностей, антивікторіанський парадокс. Основні цикли п’єс (“Неприємні п’єси”, “Приємні п’єси”, “П’єси для пуритан”), їх проблематика і жанрові особливості. Проблема героя, його типи. Естетичні принципи соціально-аналітичної “драми-дискусії”. “Дім, де розбиваються серця” – вірєць інтелектуальної драми-дискусії.

Тема 5. Неоромантизм. Виникнення і сутність неоромантизму. Творчість Дж. Лондона. Еволюція романтизму. Романтизм і романтика. Виникнення і розвиток неоромантизму. Новий романтичний герой. Загальна характеристика творчості Джека Лондона. “Північні оповідання” Дж.Лондона. Тематика, специфічний герой. Своєрідність творчого методу Дж.Лондона. Сила і духовна слабкість людини в розумінні Дж.Лондона. Проблема методу у творчості Джека Лондона. Роман «Мартін Іден»: проблематика, образ Мартина Ідена.

Тема 6. Імпресіонізм як стильова компонента реалістичних і модерністських течій на межі віків, його відбиття у прозі К.Гамсуна. Рання творчість письменника. “Новий психологізм” у романі “Голод”: концепція особистості, типологічні паралелі з романами Ф.Достоевського. “Пан”: проблема відношення “природної людини” і світу

“цивілізації”. Основні образи твору. Сутність протиставлення жіночих постатей і їх кохання до Глана. Міфопоетична основа твору, авторська символіка, підтекст. Функція поетичного світу природи в сюжетно-композиційній структурі твору. Проблема творчого методу К.Гамсуна. Поєднання натуралістичних, імпресіоністичних і неоромантичних елементів. Типологічна єдність роману “Пан” з повістю М.Коцюбинського “Тіні забутих предків”.

Тема 7. Французький символізм. Поезія П.Верлена, А.Рембо – загальний текст і індивідуальна поетика. Поль Верлен. Початок творчої діяльності, традиції «парнасців». Провідні мотиви лірики Верлена 60-70-хрр. її імпресіоністичний характер (“Сатурнічні поезії”, “Вишукані свята”, “Добра пісня”). Музикальна стихія збірки “Романси без слів”. Ідеї християнського гуманізму в творчому доробку митця (“Мудрість”). “Поетичне мистецтво” (зб. “Далеке й близьке”) як віршований маніфест символізму.

Артур Рембо. Бунтарський характер та провідні мотиви лірики Рембо. Рембо на шляху створення нової поезії (концепція “поета-ясновидця”). Посилення трагічного звучання, змалювання духовних поривань ліричного героя – відщепенця й мандрівника (поезія “П’яний корабель”). Сонет “Голосівки” – яскравий зразок символістського пошуку “відповідностей” між різними початками життя. Багатство асоціацій у творчості А.Рембо

Тема 8. Естетизм. Сутність теорій естетизму (У.Пейтер, О.Бердслі, Дж.Рескін, О.Вайлд), їх втілення в творчості О.Вайлда. Онтологічні витoki, багатожанровість творчого доробку письменника: літературно-критичні статті (“Замисли”), лірика, казки, драматургія (“Ідеальний чоловік”, “Як важливо бути серйозним”), оповідання. Неоромантичні і імпресіоністичні риси його метода. Декадентська інтерпретація біблійної сюжетики в “Саломії”. “Портрет Доріана Грея”. Етико-філософський сенс конфлікту краси і моралі, його зв’язок із культурним контекстом кризи рубежу ХІХ-ХХ століть. Елементи декадансу, гедонізму і еротизму в творі. Проблема двійництва. Втілення різних аспектів естетизму в образах Доріана Грея, лорда Генрі та Безіла Холуорда. Жанрово-стильові ознаки роману: інтелектуальна проблематика, синтез реального і фантастичного, парадокси, символіка. Пізній Вайлд. Культ страждань, християнські мотиви в “De Profundis” і в “Баладі Редінзької тюрми”.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с.р .		л	п	ла б	ін д	с.р .
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Літературний процес перехідної доби кінця XIX – початку XX століття: реалістичні тенденції розвитку												
Тема 1. Вступ. Основні тенденції розвитку зарубіжної літератури перехідної доби кінця XIX – початку XX століття. Загальна характеристика.	4	2				2	4					4
Тема 2. Особливості розвитку реалізму на межі XIX-XX віків. Реалізм і натуралізм.	8	2	2			4	8	2	2			4
Тема 3. Реалістичні тенденції в європейській “новій драмі”	8	2	2			4	4					4
Тема 4. Трансформація принципів “ нової драми” в творчості Б.Шоу.	8	2	2			4	8	2	2			4
Тема 5. Проблема методу у творчості Джека Лондона. "Північні оповідання". Роман "Мартін Іден".	8	2	2			4	5					5
Разом за змістовим модулем 1	36	10	8			18	29	4	4			21
Змістовий модуль 2. Нереалістичні стильові течії кінця XIX – початку XX століття: тенденції розвитку												
Тема 6. Імпресіонізм як стильова компонента реалістичних і модерністських течій на межі віків, його відбиття у прозі К.Гамсуна.	8	2	2			4	5					5
Тема 7. Французький символізм. Поезія П.Верлена, А.Рембо – загальний	8	2	2			4	4					4

текст і індивідуальна поетика.												
Тема 8. Естетизм. Сутність теорій естетизму (У.Пейтер, О.Бердслі, Дж.Рескін, О.Вайлд). Творчість О.Вайлда. Роман «Портрет Доріана Грея»	8	2	2			4	7	2				5
Разом за змістовим модулем 2	24	6	6			12	16	2				14
Усього годин	60	16	14			30	45	6	4			35

ЗМІСТОВІ МОДУЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(для денної форми навчання)

Змістовий модуль 1. Літературний процес перехідної доби кінця XIX – початку XX століття: реалістичні тенденції розвитку

Лекційний модуль

1. Вступ. Основні тенденції розвитку зарубіжної літератури перехідної доби кінця XIX – початку XX століття. Загальна характеристика (2 год.).
2. Особливості розвитку реалізму на межі XIX-XX віків. Реалізм і натуралізм (2 год.).
3. Реалістичні тенденції в європейській “новій драмі” (2 год.).
4. Трансформація принципів “ нової драми” в творчості Б.Шоу (2 год.).
5. Проблема методу у творчості Джека Лондона. "Північні оповідання". Роман "Мартін Іден" (2 год.).

Семінарський модуль

1. Гі де Мопассан як класик світової новели (2 год.).
2. Драма Генріка Ібсена “Ляльковий дім”: жанрово-стильова специфіка « нової драми» (2 год.).
3. Новаторство драматургії Дж. Бернарда Шоу. (2 год.).
4. Проблема методу у творчості Дж. Лондона (2 год.).

Модуль самостійної роботи

1. Прочитати художні тексти (10 год.).
2. Скласти конспекти семінарських занять та самостійної роботи (6 год.).
3. Підготувати усно та письмово тему: «Новий реалізм» у російській літературі кінця XIX- початку XX століття. «Мала проза» І.Буніна» (2 год.)

Змістовий модуль 2. Нереалістичні стильові течії кінця XIX – початку XX століття: тенденції розвитку

Лекційний модуль

1. Імпресіонізм як стильова компонента реалістичних і модерністських течій на межі віків, його відбиття у прозі К.Гамсуна (2 год.).
2. Французький символізм. Поезія П.Верлена, А.Рембо – загальний текст і індивідуальна поетика (2 год.).
3. Естетизм. Сутність теорій естетизму (У.Пейтер, О.Бердслі, Дж.Рескін, О.Вайльд). Творчість О.Вайльда (2 год.).

Семінарський модуль

1. Імпресіоністична поетика роману К.Гамсуна «Пан» (2 год.).
2. Французький символізм. Поезія П.Верлена, А.Рембо (2 год.).
3. Естетичні принципи Оскара Вайльда у романі “Портрет Доріана Грея” (2 год.).

Модуль самостійної роботи

1. Прочитати художні тексти (6 год.).
2. Скласти конспекти семінарських занять та самостійної роботи (4 год.).
3. Підготувати усно та письмово тему: «Театр М.Метерлінка. «Синій птах»: жанр, поетика, синтез філософсько-моральних пошуків» (2 год.).

Підсумкова тека: залік

ЗМІСТОВІ МОДУЛІ (для заочної форми навчання)

Змістовий модуль. Літературний процес перехідної доби кінця XIX – початку XX століття

Лекційний модуль

1. Особливості розвитку реалізму на межі XIX-XX віків. Реалізм і натуралізм (2 год.).
2. Трансформація принципів “нової драми” в творчості Б.Шоу (2 год.)
3. Естетизм. Сутність теорій естетизму (У.Пейтер, О.Бердслі, Дж.Рескін, О.Вайльд). Творчість О.Вайльда (2 год.).

Семінарський модуль

1. Гі де Мопассан як класик світової новели (2 год.).
2. Новаторство драматургії Дж. Бернарда Шоу. (2 год.).

Модуль самостійної роботи

1. Прочитати художні тексти (16 год.).
2. Скласти конспекти семінарських занять та самостійної роботи (10 год.)
3. Підготувати усно та письмово теми (9 год.):
  - «Новий реалізм» у російській літературі кінця XIX- початку XX століття. «Мала проза» І.Буніна»
  - Драма Генріка Ібсена «Ляльковий дім»: жанрово-стильова специфіка «нової драми»
  - Проблема методу у творчості Дж. Лондона
  - Імпресіоністична поетика роману К.Гамсуна «Пан»
  - Французький символізм. Поезія П.Верлена, А.Рембо
  - Естетичні принципи Оскара Вайльда у романі “Портрет Доріана Грея”

Підсумкова тека: залік

ПІДСУМКОВА ТЕКА

Методи навчання

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця – філолога з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування. З метою формування професійних компетенцій широко впроваджуються інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу. Це, наприклад, комп'ютерна підтримка навчального процесу, впровадження інтерактивних методів навчання

(ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, аналіз поетичних та драматичних творів, метод рольових ігор за творами письменників, метод експрес-тестів, тощо.)

Методи контролю

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності й системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовуються такі методик контролю (усного, письмового), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів – майбутніх фахівців до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається усному та тестовому контролю.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Аудиторна робота (семінарське заняття)

Доповідь

Оцінка «відмінно 90-100 балів, А» ставиться, якщо студент повністю розкриває зміст питання, вільно володіє матеріалом, застосовує теоретико-літературні знання та свідомо вживає літературознавчі терміни, проявляє навички аналізу, показує знання художнього тексту, наводить приклади та цитати, використовує творчий підхід у відповідях на питання, що їх ставить викладач.

Оцінка «добре 82-89 балів, В» ставиться, якщо студент повністю розкриває зміст питання, вільно володіє матеріалом, іноді вживає літературознавчі терміни, проявляє навички аналізу, показує знання художнього тексту, наводить приклади та цитати, але студенту бракує самостійного мислення та творчого підходу у відповідях на питання, що їх ставить викладач.

Оцінка «добре 74-81 балів, С» ставиться, якщо студент недостатньо повно розкриває зміст питання, не досить вільно володіє матеріалом, використовує елементи аналізу, показує знання художнього тексту, наводить приклади та цитати, але не завжди може дати логічну і послідовну відповідь на питання викладача.

Оцінка «задовільно 64-73 балів, Д» ставиться, якщо студент недостатньо повно розкриває зміст питання, не досить вільно володіє матеріалом, нечітко орієнтується в художньому тексті, на силу наводить приклади та цитати, не завжди може дати логічну і послідовну відповідь на питання викладача.

Оцінка «задовільно 60-63 балів, Е» ставиться, якщо студент дає лише часткову відповідь на питання, показує погане знання теоретичного матеріалу, нечітко орієнтується в художньому тексті, на силу наводить приклади та цитати, не може дати логічну і послідовну відповідь на питання викладача.

Оцінка «незадовільно 1-59 балів, FХ» ставиться, якщо студент не дає відповіді на питання, не знає теоретичного матеріалу, не орієнтується в художньому тексті, не може навести приклади та цитати, не відповідає на питання викладача або відмовляється від відповіді.

Самостійна робота

Конспект підготовки до заняття

Конспект самостійно опрацьованого матеріалу

Оцінка «відмінно 90-100 балів, А» ставиться, якщо зміст конспекту безпосередньо відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, повністю розкриває тему та містить ґрунтовні відповіді на питання плану; при підготовці використовується декілька джерел, присутні посилання на теоретико-літературні джерела, концепції авторитетних дослідників, розкрито зміст нових літературознавчих термінів; проявлено навички аналізу, показано знання художнього тексту, наведено приклади та цитати, використано творчий підхід у відповідях на питання; систематизовано та логічно викладено матеріал.

Оцінка «добре 82-89 балів, В» ставиться, якщо зміст конспекту безпосередньо відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, повністю розкриває тему та містить ґрунтовні відповіді на питання плану; при підготовці використовується декілька джерел, присутні посилання на теоретико-літературні джерела, розкрито зміст нових літературознавчих термінів; проявлено навички аналізу, показано знання художнього тексту, наведено приклади та цитати; недостатньо систематизовано та логічно викладено матеріал.

Оцінка «добре 74-81 балів, С» ставиться, якщо зміст конспекту безпосередньо відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, не повністю розкриває тему, містить не досить ґрунтовні відповіді на питання плану; при підготовці використовується декілька джерел, розкрито зміст нових літературознавчих термінів; використано елементи аналізу, показано знання художнього тексту, наведено приклади та цитати; викладення матеріалу недостатньо структуровано та логічно.

Оцінка «задовільно 64-73 балів, Д» ставиться, якщо зміст конспекту не зовсім відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, не повністю розкриває тему, містить не досить ґрунтовні відповіді на питання плану; при підготовці використовується лише одне джерело, не розкрито зміст нових літературознавчих термінів; відсутні елементи аналізу, показано слабкі знання художнього тексту, немає прикладів та цитат; викладення матеріалу недостатньо структуровано та логічно.

Оцінка «задовільно 60-63 балів, Е» ставиться, якщо зміст конспекту не відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, частково розкриває тему, містить поверхові відповіді на питання плану, відсутні відповіді на деякі питання; при підготовці використовується лише одне джерело; відсутні визначення нових літературознавчих термінів; відсутні елементи аналізу, не показано знання художнього тексту, немає прикладів та цитат; матеріал викладено нелогічно та непослідовно.

Оцінка «незадовільно 1-59 балів, FX» ставиться за умови відсутності конспекту або якщо зміст конспекту не відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, не розкриває тему, містить поверхові відповіді на питання плану або не містить їх; при підготовці використовується лише одне джерело; відсутні визначення нових літературознавчих термінів; не показано знання художнього тексту, немає прикладів та цитат; матеріал викладено нелогічно та непослідовно.

Модульний контроль

Письмова контрольна робота

Оцінка «відмінно 90-100 балів, А» ставиться, якщо студент дає чітку відповідь на питання, вільно володіє матеріалом, застосовує теоретико-літературні знання та свідомо вживає літературознавчі терміни, добре орієнтується в художньому тексті і дає відповідь на всі питання.

Оцінка «добре 82-89 балів, В» ставиться, якщо студент дає чітку відповідь на питання, вільно володіє матеріалом, застосовує теоретико-літературні знання та свідомо вживає літературознавчі терміни, добре орієнтується в художньому тексті і дає відповідь на 85 – 90 % питань.

Оцінка «добре 74-81 балів, С» ставиться, якщо студент дає не чітку відповідь на питання, не досить вільно володіє матеріалом, застосовує теоретико-літературні знання, добре орієнтується в художньому тексті і дає відповідь на 75 – 85 % питань.

Оцінка «задовільно 64-73 балів, Д» ставиться, якщо студент дає не чітку відповідь на питання, не вільно володіє матеріалом, частково застосовує теоретико-літературні знання, не дуже добре орієнтується в художньому тексті і дає відповідь на 65 – 75 % питань.

Оцінка «задовільно 60-63 балів, Е» ставиться, якщо студент не дає чітку відповідь на питання, погано володіє матеріалом, не застосовує теоретико-літературні знання, слабо орієнтується в художньому тексті і дає відповідь на 50 – 65 % питань.

Оцінка «незадовільно 1-59 балів, FX» ставиться, якщо студент не дає чітку відповідь на питання, погано володіє матеріалом, не застосовує теоретико-літературні знання, не орієнтується в художньому тексті і дає відповідь менш, ніж на 50 % питань.

Залік

Оцінка «відмінно 90-100 балів, А» ставиться, якщо студент показує всебічне, систематичне, глибоке знання програмного матеріалу; вміє вільно логічно, аргументовано, чітко й стисло давати відповіді на запитання білету й додаткові питання; проявляє творчі здібності в розумінні, викладі й використанні програмного матеріалу; вільно застосовує теоретико-літературні знання для аналізу художніх текстів; засвоїв основну навчальну літературу та ознайомлений з додатковою літературою, рекомендованою програмою.

Оцінка «добре 82-89 балів, В» ставиться, якщо студент показує повні, систематичні знання програмного матеріалу; чітко й стисло дає відповіді на запитання білету; проявляє навички аналізу у викладі й використанні програмного матеріалу; вільно застосовує теоретико-літературні знання для аналізу художніх текстів; засвоїв основну навчальну літературу та ознайомлений з додатковою літературою, рекомендованою програмою.

Оцінка «добре 74-81 бал, С» ставиться, якщо студент показує недостатньо повні, але систематичні знання програмного матеріалу; не чітко дає відповіді на запитання білету; проявляє навички аналізу у викладі й використанні програмного матеріалу; не досить вільно застосовує теоретико-літературні знання; допускає незначні погрішності в аналізі фактів, явищ, процесів; засвоїв основну навчальну літературу та ознайомлений з додатковою літературою, рекомендованою програмою.

Оцінка «задовільно 64-73 бали, Д» ставиться, якщо студент показує недостатньо повні та систематичні знання програмного матеріалу; не чітко дає відповіді на запитання білету; не досить вільно застосовує теоретико-літературні знання; допускає незначні погрішності в аналізі фактів, явищ, процесів; засвоїв основну навчальну літературу; допускає незначні порушення логічної послідовності у викладі матеріалу.

Оцінка «задовільно 60-63 бали, Е» ставиться, якщо студент показує не повні та поверхові знання програмного матеріалу; має труднощі під час відповіді на запитання білету; погано володіє теоретико-літературними знаннями; допускає значні погрішності у викладенні та характеристиці фактів, явищ, процесів; недостатньо засвоїв основну навчальну літературу; допускає значні порушення логічної послідовності у викладі матеріалу.

Оцінка «незадовільно 1-59 бали, FX» ставиться, якщо студент показує слабкі знання програмного матеріалу; має труднощі під час відповіді на запитання білету; не володіє теоретико-літературними знаннями; допускає грубі помилки у викладенні та характеристиці фактів, явищ, процесів; не засвоїв основну навчальну літературу; відмовляється від відповіді.

Шкала для оцінювання письмових тестів

«відмінно 90-100 балів, А» – при наявності до 5 % помилкових тестів; «добре 82-89 балів, В» – при наявності до 10 % помилкових тестів; «добре 74-81 бал, С» – до 20 % помилкових тестів; «задовільно 64-73 бали, Д» – до 35 % помилкових тестів; «задовільно 60-63 балів, Е» – 50 % помилкових тестів; «незадовільно 1-59 балів, FX» – більш 50 % помилкових тестів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Підручники, навчальні та навчально-методичні посібники

1. Давиденко Г.Й., Чайка О.М. Історія зарубіжної літератури XIX - початку XX століття: навчальний посібник. – Київ : ЦУЛ, 2007.
2. Зарубіжна література XIX ст. /За ред. О.М. Ніколенко, В.І. Мацапури, Н.В. Хоменко. – К.: Академія, 2002. – С. 348 – 357.
3. Пронкевич О.В. Зарубіжна література XIX століття. –К.: Педагогічна преса, 2003, – 240 с.
4. Волощук Є. Зарубіжна література: Хрестоматія –посібник. –К.: Літера, 2004, – 512 с.
- 5.

Додаткова література

1. Авдєєва І.Д. Через образ головного героя – до осягнення естетики “нової драми” // ВЛ – 2006. - № 4. – С. 27- 32.
2. Андрухович Ю. А.Рембо та Б.-І.Антонич: океанічне плавання до... екстазу // ЗЛ – 2000. - № 8. – С. 4-5.
3. Баліна К. Асоціація як атрибут поезії символізму // Тема, 2001. – № 2. – С.112-125.
4. Бігун О. А. Вираження естетичного кредо засобами поезії в прозі у творчості А. Рембо та М. Яцкова // Наукові праці. – Кам’янецьПодільський, 2007. – Вип. 14, т. 1. – С.51–60.
5. Бідненко Н. П. Творчість Бернарда Шоу в сприйнятті української і російської культури // Мова і культура. – К., 2000. – Т.3, вип.2.– С.27-36.
6. Боньковська О. Драматургія Генріка Ібсена в режисурі Олександра Загарова (Театр товариства “Українська Бесіда”. Львів, 1921–1923) // Діалог культур: Україна у світовому контексті. Мистецтво і освіта. –Львів, 2002. – Вип.3. – С.406–415.
7. Васильєв Є.М. Історія Пігмаліона та Галатеї без “хепі енд”: До вивчення п’єси Б.Шоу “Пігмаліон” // ЗЛ – 2009. – № 4. – С. 32-33.
8. Вітренко А.О. “Парадокси самої дійсності”// ВЛ – 2006. – № 4. – С. 41 - 51.
9. Волосюк О. Портретна характеристика як художній конструкт у гендерному дискурсі драматургії Б. Шоу та Лесі Українки // Славістичні записки. - Тернопіль, 2007. – Вип. 2 (6). – С. 192–208.
10. Гавришко Г. “Принц Парадокс”? “Апостол естетизму”? “Король життя”? Зраджений, в’язень, вигнанець, злидар? // ВЛ – 2000. – №3.
11. Гладишев В. Літературознавчий контекст – засіб виявлення своєрідності естетизму О.Вайльда // ВЛК – 2009. - № 3. – С. 2 – 5
12. Гладишев В.В. Деякі аспекти шкільного вивчення п’єси Бернарда Шоу “Пігмаліон” // ЗЛ – 2008. - № 1. - С. 5-6.
13. Градовський А.В. Картковий дім Торвальда // ЗЛ – 2001. - № 2. – С. 34-36.
14. Градовський А.В. Лінгвістичний експеримент очима полковника Пікерінга // ЗЛ - 2001. - № 1. – С.18 – 20.
15. Демська-Будзуляк Л. Драма свободи в модернізмі : пророчі голоси драматургії Лесі Українки – К.: Академвидав, 2009. – 184 с.
16. Деркач Г. Оскар Уайльд про літературну критику // Studia methodologica.-Тернопіль, 2002.- С.60-63.
17. Кобзар О.І. Основні тенденції розвитку оновленої драматургії кінця XIX – початку XX століть // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2006. – № 4. – С. 9- 15.
18. Ковбасенко Ю. Джордж Бернард Шоу: “Я впливав на Жовтневу революцію” // ЗЛ – 2000. – №5. – С.55-64.
19. Ковбасенко Ю.І. Штрихи до портрета письменника // Тема. – 2002. - № 2. – С.72-74.

20. Летнянчин П. Особливості характеротворення у драмах Б. Шоу та І. Франка // Наукові записки. – Тернопіль, 2007. - Вип.22. - С.273–283.
21. Маламура О. Оскар Уайльд: “естетизм” в контексті романтичного проекту // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності (альманах). - К., 2000. - С.302-309.
22. Мацапура В.І. “Чи розуміємо ми весняні світлі мрії?” (Творча спадщина поетичної групи “Парнас” // ЗЛ – 2001. – № 7. – С. 39-43.
23. Нагорна А. Ю. Роль філософських джерел у поглибленому вивченні художнього твору (на матеріалі роману Оскара Уайльда “Портрет Доріана Грея”) // Вісник. - Глухів, 2006. - Вип.7. - С.182–185.
24. Наливайко Д. Бодлер, Верлен, Рембо, Малларме: французький символізм як зміна метамови європейської поезії // Газ. ЗЛ – 2002. - № 5. - С.6.
25. Нестерук С. Творчість Б.Шоу у гендерному прочитанні // ЗЛ – 2003. - № 48. – С.13 – 18.
26. Ніколенко О. Розвиток драматургії кінця ХІХ і ХХ століть // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2009. - № 5. – С. 42 – 46
27. Ніколенко О.М. Модернізм в українській та зарубіжній поезії кінця ХІХ – початку ХХ століть// ЗЛ – 2003. - № 10. – С. 32-36.
28. Ніколенко О.М. Поезія французького символізму. Шарль Бодлер, Поль Верлен, Артюр Рембо: Посібник для вчителя. – Харків: Веста: Видавництво “Ранок”, 2003.
29. Ніколенко О.М. Поль Верлен і українська література // ВЛ – 2006. - № 1, С. 32-36.
30. Ніколенко О.М., Шахова Н.О. Б.Шоу: “Справжній прогрес стане можливим, якщо ми... зможемо створити нових людей”//ВЛ -2006.-№ 4 -С.38 – 41.
31. Паскевич Н. Спільність культурологічного контексту як джерело типологічних аналогій в ідейно-змістових акцентах та проблематиці п’єс Г. Ібсена та В. Винниченка // Сучасний погляд на літературу. - К., 2000. - Вип.2. - С. 84–91.
32. Рябовол Н. В. Символізм як напрям в українській та світовій літературі // Наукові праці. - Кам’янець-Подільський, 2004. -Вип.3, т.2. - С.165–166.
33. Сутула О.В. Художній твір в особистісному вимірі учня. Крок до себе (Урок асоціативного аналізу за романом О.Уайльда “Портрет Доріана Грея” // ВЛ – 2006. - № 12. – С. 33-35.
34. Шахова К. Ляльки, що шукають себе // ЗЛ – 2002. - № 9. – С. 5 - 6.
35. Шахова К. Оскар Уайльд // ЗЛ - 2004. - № 6–7.– С.29–35

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека світової літератури. <http://ae-lib.org.ua/>
2. Durov.com <http://www.durov.com/library.htm>
3. Infolio: електронная библиотека <http://www.infoliolib.info/>
4. Библиотека Гумер <http://www.gumer.info/>
5. Бібліотека українського центру. – Режим доступу: <http://ukrcenter.com>
6. Гиленсон Б.А. История зарубежной литературы конца XIX - начала XX века. – Режим доступа: <http://20v-euro-lit.niv.ru/20v-euro-lit/gilenson-izl-xix-xx-vek/index.htm>
7. Е-бібліотека «Чтиво» <http://chtyvo.org.ua/>
8. Електронна бібліотека «Джерело». – Режим доступу: <http://ukrlib.com>
9. Зарубежная литература. Анализ произведений зарубежных авторов. <http://www.licey.net/lit/foreign>
10. История зарубежной литературы конца XIX – начала XX в. Курс лекций. Под редакцией проф. М. Е. Елизаровой и проф. Н. П. Михальской. – Режим доступа: <http://20v-euro-lit.niv.ru/20v-euro-lit/elizarova-mihalskaya-izl/index.htm>
11. Національна бібліотека України з віртуальною бібліографічною довідкою. – Режим доступу: <http://chl.kiev.ua>
  12. Электронная гуманитарная библиотека <http://www.gumfak.ua/zarub.shtml>

